
Vergaderjaar 2026-2027

36 843

Wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet in verband met een nieuwe vergunningplicht bij bepaalde asbestwerkzaamheden ten behoeve van de implementatie van Richtlijn (EU) 2023/2668

E

BRIEF VAN DE MINISTER VAN WERK EN PARTICIPATIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 september 2026

Werkenden moeten veilig en gezond hun werk kunnen doen. Regelgeving is erop gericht dat mensen niet ziek worden van hun werk. Nederland ligt met de huidige regelgeving voor een belangrijk deel al op het aangescherpte Europese niveau voor het werken met asbest. De Wijzigingsrichtlijn¹ is - zoals eerder gecommuniceerd - op dit moment nog niet volledig verwerkt in onze wet- en regelgeving. Met deze brief ontvangt u de Raad van State versie van het ontwerpbesluit ter implementatie van de Wijzigingsrichtlijn. Meest in het oog springend in de nieuwe regelgeving zijn het vergunningstelsel voor asbestverwijdering en de erkende opleiders voor werknemers. Daarnaast zijn er meer veranderingen. De bestaande risicoklassen komen te vervallen. En er komt een instrument beschikbaar (SMART-ns) dat de verwijderaar stimuleert de blootstelling zo laag mogelijk te houden en inzicht geeft in het effect van emissiebeperkende maatregelen. Het asbeststelsel komt er dus flink anders uit te zien. Daar werken we met man en macht aan, samen met onder andere bedrijven, toezichthouders, opleidingsinstituten en beheerders van certificatieschema's.

De implementatietermijn is al verstreken. Nederland is al officieel in gebreke gesteld door de Europese Commissie. Daarom ben ik genooddaakt om snel stappen te zetten. We doen er alles aan om boetes te voorkomen of te beperken. Ik vind het belangrijk uw Kamer goed op de hoogte te houden van de voortgang. Daarom stuur ik u een uitgebreide stand van zaken van de wet- en regelgeving en de verschillende uitvoeringsaspecten.

Ik bied u naast het ontwerpbesluit ook de bijbehorende uitvoeringstoetsen en de ATR-adviezen aan. Deze toetsen en adviezen worden tegelijkertijd aangeboden voor de adviesaanvraag bij de Raad van State. Ik had dit toegezegd tijdens de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer. Bij deze ontvangt uw Kamer ook deze stukken. Ik informeer u hierbij ook over wat in dat wijzigingsbesluit is veranderd, sinds het vorige concept dat ik de Tweede Kamer met mijn brief van 9 april 2026 heb toegestuurd². Tijdens het debat in de Tweede Kamer op 27 mei 2026 over het wetsvoorstel heb ik toegezegd ook in te gaan op de gezondheidswinst die door de implementatie te verwachten valt. Daarnaast zijn er vijf relevante moties uit de Tweede Kamer. Vier daarvan waren ingediend tijdens het Tweede Kamerdebat op 27 mei 2026. Hierover informeer ik uw Kamer ook met deze brief.

¹ Richtlijn (EU) 2023/2668 van het Europees Parlement en de Raad van 22 november 2023 tot wijziging van Richtlijn 2009/148/EG betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk: [Richtlijn - EU - 2023/2668 - EN - EUR-Lex](#)

² Kamerstukken II 2025/26, 25834, nr. 202.

De snelheid heeft ook gevolgen voor het risicogestuurd toezicht, zoals ook is vermeld in mijn brief van 8 juni 2026 aan de Tweede Kamer³. Volgens de toezichthouders betekent dit dat tijdelijk geen risicogestuurd toezicht mogelijk is. Andere vormen van toezicht blijven uiteraard doorgaan. Ook daar ga ik in deze brief aan uw Kamer verder op in.

Planning

Ik verwacht dat de nieuwe regelgeving in maart 2027 geïmplementeerd gaat worden. Alleen samen met de bedrijven, de opleiders, uitvoerders en de toezichthouders is implementatie mogelijk. Daarom start ik in september met een implementatie- en een communicatiewerkgroep. Bedrijven moeten weten waar ze straks aan toe zijn. Ze moeten de kans krijgen zich op deze wijzigingen voor te bereiden. Hier werk ik de komende tijd hard aan. Ik neem bedrijven proactief mee om de regelgeving op een verantwoorde manier te kunnen implementeren. Want er verandert in korte tijd veel voor de bedrijven.

De Wijzigingsrichtlijn stelde 21 december 2025 als einddatum voor implementatie. Zoals eerder met uw Kamer gecommuniceerd, was dit niet haalbaar. De wijzigingen zijn daarvoor te omvangrijk. Ik heb persoonlijk in Brussel gesproken met de Europese Commissaris. Ik heb daarbij toegelicht wat de stand van zaken is en dat de regelgeving naar verwachting in maart in werking treedt.

Essentieel is dat voor de inwerkingtreding aan de benodigde voorwaarden wordt voldaan om met de nieuwe regelgeving te kunnen werken. Het gaat dan om de vergunningverlening, een nieuw certificatieschema, opleidingen, het meldloket DSO en het instrument SMART-ns. De acties die hiervoor nodig zijn, verlopen vooralsnog volgens schema. Onder het kopje “Stand van zaken uitvoering” kom ik hier meer in detail op terug.

Gezondheidswinst

Ik heb de Tweede Kamer toegezegd in kaart te brengen welke gezondheidswinst te verwachten is met de implementatie van de Wijzigingsrichtlijn. Graag neem ik ook uw Kamer hierin mee. Een belangrijke overweging van de Europese Commissie om de bestaande Asbestrichtlijn aan te scherpen, was het belang om te komen tot een betere bescherming van werkenden. Met name vanwege de “renovatiegolf voor Europa”, komen naar verwachting meer werkenden in contact met asbest. De te behalen gezondheidswinst zal per lidstaat verschillen, omdat iedere lidstaat eigen regels heeft voor het werken met asbest. Vooral de verlaging van de grenswaarde op Europees niveau zal in de meeste lidstaten een significant effect hebben.

In Nederland hebben we nu al een strenge grenswaarde die voldoet aan de gewijzigde Asbestrichtlijn. De gezondheidswinst in Nederland is daardoor naar verwachting beperkter dan in de meeste andere lidstaten. Een positief, maar onzeker effect is wel te verwachten door de invoering van het vergunningstelsel. Hiermee kan ik gemakkelijker slecht nalevende bedrijven van de markt weren. Slechte naleving levert onnodige gezondheidsrisico's voor werknemers. Een ander voordeel van de vergunningplicht is dat zichtbaar is welke bedrijven asbest verwijderen en zich aan de gestelde eisen moeten houden. Het is daarmee ook beter controleerbaar of werknemers voldoende opgeleid zijn. Ook verwacht ik door de erkenning van opleiders een beter kennisniveau en asbestbewustzijn. Het instrument SMART-ns moet daar ook aan bijdragen. Men is zich nu niet altijd bewust van het verschil tussen een concentratie net boven de grenswaarde en tientallen miljoenen vezels/m³. Gevolg daarvan is dat niet altijd de juiste maatregelen worden genomen, wat een te hoge blootstelling kan veroorzaken. Tegenover deze positieve effecten staat echter de mindere informatiepositie van toezichthouders.

Ik kan deze effecten op de gezondheidswinst niet vertalen naar aantallen sterfgevallen of gezonde levensjaren. Het beoordelen van de gezondheidsschade door asbest is ingewikkeld. De ziekten door asbest openbaren zich pas na tientallen jaren, waardoor het lang duurt voordat de positieve effecten van wet- en regelgeving zichtbaar zijn. In lage concentraties is de kans verwaarloosbaar dat asbest leidt tot ernstige ziekten. De kans neemt toe naarmate de blootstelling hoger is en langer duurt, of vaker voorkomt. We kunnen geen inschatting maken van de huidige gezondheidsrisico's, omdat we niet weten in welke mate werknemers nu aan te hoge concentraties asbest worden

³ Kamerstukken II 2025/26, 36843, nr. 16.

blootgesteld. Dat kan gebeuren door onwetend aan asbest te werken of de voorschriften die gelden voor het werken met asbest niet na te leven.

Om toch een meer kwantitatief beeld te geven, kunnen we kijken naar het aantal slachtoffers dat de blootstelling aan asbest in het verleden, voornamelijk voor het asbestverbod van 1993, nu nog steeds veroorzaakt⁴. Het aantal mensen dat jaarlijks overlijdt aan mesotheliom door blootstelling aan asbest op het werk en in de leefomgeving, schommelt sinds 2010 rond de 500. Tot op heden is er nog geen daling in het aantal sterfgevallen door mesotheliom zichtbaar in de cijfers. De Gezondheidsraad heeft in 2023 ingeschat dat het aantal sterfgevallen door asbestgerelateerde longkanker door beroepsmatige blootstelling jaarlijks ruim 600 is⁵. Daarnaast zijn er nog kleinere aantallen sterfgevallen als gevolg van enkele andere asbestgerelateerde ziekten. Het totale aantal sterfgevallen door blootstelling aan asbest (op het werk en in de leefomgeving) in het verleden is nu dus nog ongeveer 1200 per jaar. Daarbij moet direct worden gezegd dat deze cijfers losstaan van de huidige asbestblootstelling. Bij mensen die nu ziek worden, ligt de oorzaak namelijk in blootstelling van tientallen jaren geleden. De huidige blootstelling is aanzienlijk lager dan in het verleden, zelfs als er bij de uitvoering zaken niet goed gaan. Het RIVM heeft in haar rapport uit 2017⁶ de mate van blootstelling geschat die na het asbestverbod in 1993 nu en in de toekomst nog zou kunnen optreden. Het gaat dan vooral om blootstelling door het werken met asbest en deels ook om blootstelling via de leefomgeving. Het RIVM heeft becijferd dat vanaf 2017 tot 2050 nog circa 15.800 mensen gediagnosticeerd worden met één van de asbestziekten en hieraan overlijden.

De cijfers onderstrepen het belang dat elke werknemer veilig werkt met asbest. Het is onmogelijk een indicatie te geven wat het effect van de implementatie van de Wijzigingsrichtlijn op deze cijfers zal zijn. Het zal nog decennia duren voordat effecten zichtbaar zijn in de cijfers. De introductie van de nieuwe regelgeving en het instrument SMART-ns biedt goede kansen om de risico's van asbest en de bewustwording onder de aandacht te brengen. Want ik streef naar 0 doden door het werk.

Belangrijkste inhoudelijke wijzigingen sinds de internetconsultatie

Het wijzigingsbesluit en de Arboregeling waren in openbare internetconsultatie van 9 april 2026 tot en met 10 mei 2026. De reacties, waarvan 36 openbaar, hebben geleid tot aanpassingen aan het besluit en de toelichting daarop. Ook zijn er verschillende uitvoeringstoetsen gedaan, die hebben geleid tot wijzigingen. Daarnaast ga ik hierna in op de motie Kisteman en twee moties Van Ark.

Algemeen

Bij de internetconsultatie zijn er zowel positieve als negatieve reacties ingediend. Het doel om werknemers beter te beschermen wordt breed gesteund. De internetconsultatie heeft niet tot ingrijpende veranderingen geleid. Dit was ook de verwachting, omdat stakeholders nauw betrokken waren bij de totstandkoming van de regelgeving via een klankbordgroep.

Een algemeen punt van zorg dat meerdere malen is ingebracht, is de snelle invoeringstermijn van de nieuwe regelgeving. Terwijl er voor de bedrijven en andere betrokken partijen nog veel onbekend is. Nu veel meer duidelijk is over de inhoud van de wijzigingen, is het tijd om breed te communiceren en aandacht te besteden aan het inbedden van de regelgeving in de praktijk. De noodzaak de Wijzigingsrichtlijn zo snel mogelijk te implementeren biedt hier helaas minder tijd voor dan ik zou wensen.

Moties

De Tweede Kamer diende moties in naar aanleiding van de behandeling van het wetsvoorstel. Ik deel uw Kamer ook graag mee hoe ik hiermee omga. In de motie Kisteman⁷ werd verzocht om voor vaststelling van de lagere regelgeving een overzichtelijke tabel te sturen waaruit blijkt welke verplichtingen voor ondernemers nationale beleidskeuzes betreffen. Ook het ATR had om een dergelijk overzicht verzocht. De tabel is opgenomen als bijlage in het Wijzigingsbesluit. Het gehele wijzigingsbesluit is nogmaals aan het ATR voorgelegd. Het adviescollege stelt dat het beeld uit de aanvullende zienswijze wisselend is. Een aantal adviespunten is opgevolgd, maar de onderbouwing van het voorstel blijft volgens het ATR op onderdelen onvoldoende. Daardoor vindt het

⁴ [StatLine - Overledenen: doodsoorzaak \(uitgebreide lijst\), leeftijd, geslacht](#)

⁵ Brief van 18 oktober 2023, Kamerstukken II 2023/24, 28089, nr. 268.

⁶ Gezondheidseffecten van asbest, Huidige en toekomstige omvang in Nederland, RIVM Rapport 2017-0194.

⁷ Kamerstukken II 2025/26, 36834, nr. 10.

adviescollege het niet goed mogelijk om vast te stellen dat er geen onnodige regeldruk optreedt. Op grond van deze aanvullende zienswijze is een nadere onderbouwing opgenomen in de toelichting op het Wijzigingsbesluit, waarbij de kosten zijn geschat van alternatieven voor het bewijs van naleving. Hieruit blijkt dat de alternatieven niet zouden leiden tot lagere kosten.

In de aanvullende zienswijze is verder aangegeven dat niet per randvoorwaarde voor het in werking kunnen treden van de gewijzigde regelgeving is aangegeven hoe deze verwezenlijkt wordt en op welke wijze daar duidelijkheid over verschaft wordt aan bedrijven. Met betrekking tot die zorg van het ATR benadruk ik dat er op verschillende onderdelen meer tijd is voor bedrijven voor het voldoen aan bepaalde verplichtingen. Zo is met de certificerende instellingen een werkbare transitieperiode vastgesteld van een jaar. Het ontwikkelen en erkend krijgen van een werkmethode kan nog binnen een periode van twee jaar. Bedrijven werken totdat zij de erkende werkmethode hebben met een vergunning voor bepaalde tijd. Een geldige arbocatalogus wordt tijdelijk volledig gelijkgesteld aan een erkende werkmethode, en volstaat daarmee als bewijs van naleving voor de vergunning in de categorie beperkt. Dit biedt meer tijd om te komen tot nieuwe erkende werkmethodes. Tot slot mogen bedrijven hun bestaande werknemers registreren in het opleidingsregister. Deze werknemers volgen dan binnen de overgangstermijn alleen nog een bijscholing over de nieuwe wet- en regelgeving. Ook is in de toelichting beschreven dat een implementatiewerkgroep is opgericht. Doel daarvan is dat bedrijven volledig geïnformeerd zijn over de nieuwe regelgeving en bijbehorende verplichtingen, dat bedrijven tijdig zijn voorbereid en de juiste processtappen hebben doorlopen. Daarnaast worden bedrijven gefaciliteerd in de implementatie van nieuwe werkwijzen en procedures en worden operationele verstoringen en risico's geminimaliseerd.

Zoals is verzocht in de motie Van Ark⁸ worden bestaande certificaten en erkende werkmethoden benut. Het wijzigingsbesluit sluit daarmee zo veel mogelijk aan bij de bestaande praktijk. Ook mogen daarvoor in aanmerking komende arbocatalogi tijdelijk worden gebruikt als alternatief voor de erkende werkmethode. In de toelichting bij het wijzigingsbesluit wordt verder uitvoerig ingegaan op de onderbouwing van de noodzaak en proportionaliteit per vergunningscategorie en de manieren waarop onnodige lasten zijn voorkomen. Hier werd ook om verzocht in deze motie.

De motie Van Ark⁹ vraagt te onderzoeken of en onder welke voorwaarden erkende werkmethoden bij aantoonbaar laag-risicovolle werkzaamheden kunnen leiden tot minder zware verplichtingen. In de toelichting bij het Wijzigingsbesluit is beschreven dat hieraan zoveel mogelijk is voldaan. De invulling is tot stand gekomen samen met de klankbordgroep waarin sociale partners en sectorpartijen zijn vertegenwoordigd. Er is naar aanleiding van de motie, onder andere met de Arbeidsinspectie, verder verkend of er nog meer opties zijn. Dit is niet het geval zonder af te doen aan werknemersveiligheid, mogelijkheden voor toezicht, effecten op de vakbekwaamheid en de borging bij de eindcontrole.

Overgangsbepalingen

In de internetconsultatie werd meermaals gepleit voor een verlenging van de overgangstermijn. Na inwerkingtreding hebben bedrijven tijd nodig om aan de nieuwe verplichtingen te kunnen voldoen, zoals het hebben van een vergunning. Werkzaamheden die voor inwerkingtreding zijn gemeld, mogen nog gedurende maximaal een half jaar onder het oude recht worden afgerond. Om eventuele boetes vanuit de Europese Commissie te beperken laat ik deze termijn op een half jaar.

Er zijn wel nog wijzigingen doorgevoerd in de overgangsbepalingen om bedrijven meer lucht te geven voor het krijgen van het vereiste bewijs van naleving. Deze vertragen de feitelijke implementatie niet verder. Voorwaarde daarvoor is dat in de tussenperiode wel wordt voldaan aan het vereiste van de Richtlijn dat de vergunning is gebaseerd op een bewijs van naleving. Bedrijven die nu nog geen certificaat hebben, krijgen een jaar de tijd om het (nieuwe) certificaat te verkrijgen waarbij het oude certificaat nog geldig blijft. Dit is volgens de certificerende instellingen haalbaar. Bedrijven worden vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving getoetst op basis van het nieuwe schema. Voor bedrijven die nog geen certificaat hebben en een vergunning basis of uitgebreid aanvragen, volstaat tijdelijk een eigen verklaring dat zij zich houden aan de voorgeschreven maatregelen in zowel het Arbobesluit als het nieuwe certificatieschema. Aan de

⁸ Kamerstukken II 2025/26, 36834, nr. 12.

⁹ Kamerstukken II, 2025/26, 36834, nr. 11.

vergunning wordt voor deze groep de voorwaarde verbonden dat zij zolang zij nog niet beschikken over een certificaat, slechts de werkzaamheden mogen uitvoeren die zij onder het oude recht mochten doen zonder certificaat. Dus alleen werkzaamheden onder de grenswaarde en de werkzaamheden die voorheen waren uitgezonderd van de certificeringsplicht.

Bedrijven die een vergunning beperkt aanvragen, krijgen twee jaar de tijd om een erkende werkmethode te verkrijgen voor zover die nog niet beschikbaar is voor hun werkzaamheden. Deze bedrijven krijgen een tijdelijke vergunning van twee jaar. Zij vragen binnen die termijn een nieuwe vergunning aan op basis van de dan ontwikkelde erkende werkmethode. Bedrijven die werken volgens een geldige en daartoe geschikte arbocatalogus kunnen daarmee een vergunning beperkt aanvragen.

Daarnaast is voor veel werkenden een bijscholing in de vorm van een e-learning voldoende, waardoor de druk op opleidingen in de overgangstermijn beperkt blijft.

Opleidingen

In de regelgeving zijn de afzonderlijke opleidingscategorieën voor toezichthouders en eindbeoordelaars geschrapt. Voor eindbeoordelaars zijn in plaats daarvan specifieke deskundigheidseisen opgenomen. Er is verduidelijkt dat binnen een opleidingscategorie ruimte bestaat om de opleiding qua inhoud, omvang en vorm af te stemmen op de concrete werkzaamheden en risico's. Er worden geen vaste opleidingsduur of volledig uitgewerkte lesprogramma's voorgeschreven. Binnen een opleidingscategorie kunnen ook verschillende opleidingsvarianten worden aangeboden die aansluiten bij specifieke werkzaamheden en erkende werkmethoden. Werkgevers bepalen welke opleiding passend is voor hun werknemers. Praktijkervaring en permanente educatie krijgen een prominentere plek in het nieuwe opleidingsstelsel.

Er zijn uiteenlopende reacties binnengekomen op het verplicht gestelde examen na de eerste opleiding in de categorieën basis en uitgebreid. Er is voor gekozen de examenverplichting te behouden. Dit gezien de risico's van deze werkzaamheden en daarmee het belang van het succesvol volgen van de opleiding. Er is verduidelijkt dat de examinerator geen afhankelijkheid mag hebben met de examenkandidaat.

Meldingen

Voor een aantal werkzaamheden is de uitzondering voor de sloopmeldingsplicht weer teruggebracht, omdat het laten vervallen daarvan geen vereiste is vanuit de Wijzigingsrichtlijn. In het Wijzigingsbesluit is nu toegevoegd dat spoedeisende werkzaamheden zo spoedig mogelijk moeten worden gemeld, in plaats van twee werkdagen van tevoren. Het moet dan gaan om werkzaamheden die onmiddellijk moeten worden verricht ter bescherming van de veiligheid of gezondheid van personen of de leefomgeving. Bijvoorbeeld asbest die op een weg is terechtgekomen. Deze mogelijkheid om later te melden in deze situaties is aanvullend op de vrijstelling van de meldplicht die al was opgenomen in het Wijzigingsbesluit voor levensbedreigende situaties, het verlenen van medische hulp en het uitvoeren van politietaken. Het melden van het werkplan is uit de regelgeving gehaald.

Stand van zaken in de uitvoering

Vergunningen

De vergunningen zullen worden verleend door de directie Dienstverlening Samenwerkingsverbanden en Uitvoering (DSU), die onderdeel uitmaakt van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: ministerie van SZW). DSU concludeert in haar uitvoeringstoets dat het Wijzigingsbesluit uitvoerbaar is, mits op een aantal punten waarborgen worden ingebouwd. Het gaat daarbij met name om afspraken met toezichthouders over welke gegevens op welke momenten worden gedeeld met DSU. En over de afhankelijkheid van de opleidingsregistratie. Bedrijven moeten namelijk tijdig een opleidingsregistratie van werknemers kunnen aanleveren bij DSU. Ook is het belangrijk dat informatie over verstrekte certificaten tijdig wordt gedeeld met DSU. Alleen dan kan DSU beoordelen of een aanvrager of vergunninghouder over het vereiste bewijs van naleving beschikt. Tot slot ziet DSU een risico in de beoordeling van aanvragen uit andere EU-lidstaten. Omdat lidstaten ieder een eigen invulling geven aan de

vergunningplicht, geldt een vergunning alleen binnen de lidstaat waar die is verstrekt. Buitenlandse bedrijven zullen in Nederland dus een vergunning moeten aanvragen om hier asbest te mogen verwijderen.

Aan het beheersbaar maken van alle door DSU genoemde risico's wordt gewerkt. DSU heeft vertrouwen in de uitvoerbaarheid van het Wijzigingsbesluit. Wel wijst DSU op de ambitieuze planning van de implementatie, en het feit dat de behandeltermijn van aanvragen in bepaalde mate afhankelijk zal zijn van het aantal aanvragen.

Ook is gestart met de bouw van de IT-omgeving voor het aanvragen van vergunningen. Voor het verstrekken, weigeren, schorsen en intrekken van vergunningen, en de weging van toezichtsinformatie hierin, is een beleidsregel in ontwikkeling.

Certificering

In het nieuwe asbeststelsel is een procescertificaat als bewijs van naleving nodig om een vergunning basis en uitgebreid aan te kunnen vragen. De Asbestrichtlijn stelt namelijk als eis dat een bewijs van naleving wordt verstrekt bij de vergunningaanvraag. Om deze functie te kunnen vervullen is het bestaande certificatieschema herzien. Schemabeheerder Ascert heeft daarvoor een werkgroep samengesteld met inbreng vanuit het uitvoerend bedrijfsleven, certificerende instellingen, de Arbeidsinspectie en het ministerie van SZW.

Er is van de gelegenheid gebruik gemaakt om het schema grondig te verbeteren. Zo zijn de bepalingen veel minder gedetailleerd en normstellend en wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van doelvoorschriften. Dit biedt meer ruimte voor certificaathouders om op basis van hun deskundigheid en ervaring, afwegingen te maken die passen bij de omstandigheden van het project. Het laat meer ruimte voor innovatie. Een aantal essentiële bepalingen in het schema is nu opgenomen in het Arbobesluit en de Arboregeling, om te komen tot een betere scheiding tussen het private en het publieke domein.

Het nieuwe schema moet nog worden getoetst door de Raad voor Accreditatie en de Arbeidsinspectie. Het nieuwe schema krijgt na deze toetsen met een wijziging van de Arboregeling de benodigde wettelijk vastgestelde status. De certificerende instellingen kunnen dan de nieuwe certificaten na inwerkingtreding van de gewijzigde regelgeving afgeven aan bedrijven die voldoen aan het nieuwe schema.

Het nieuwe schema voorziet in drie certificaten.

Ten eerste het certificaat voor asbestinventarisatiebedrijven. Volgens het Arbobesluit moet een asbestinventarisatierapport zijn opgesteld door een gecertificeerd asbestinventarisatiebedrijf. Dit verandert niet.

Ten tweede het certificaat basis, dat een licht niveau van certificering biedt voor de vergunning basis. Het betreft werkzaamheden boven de grenswaarde tot een potentiële blootstelling van matig hoog niveau. De verwijdering van asbestdaken is bijvoorbeeld mogelijk met dit certificatieniveau. Daarmee is invulling gegeven aan de motie Ziengs en Stoffer¹⁰ die vraagt te onderzoeken of er een eenvoudiger certificering kan komen voor asbestdaken.

Ten derde het certificaat uitgebreid, dat vergelijkbaar is met het huidige certificeringsniveau voor asbestverwijdering. Dit certificaat is nodig voor een vergunning uitgebreid. Het betreft asbestverwijderingen waarbij hele hoge concentraties asbest kunnen ontstaan. Dit certificaat richt zich daarmee vooral op de gespecialiseerde saneringsbedrijven.

Opleidingen

De erkenning van opleiders wordt gemandateerd aan de stichting Ascert. Het proces om te komen tot de erkenning van opleiders is in juli gestart, zodat opleidingen bij inwerkingtreding klaar staan om gevolgd te worden. Formeel kunnen opleiders pas erkend worden na inwerkingtreding van de regelgeving. De dossiers kunnen echter wel nu al worden ingediend en beoordeeld.

De bouw van het Register gezond en veilig werken met asbest is vergesmeerd. Hierin worden de relevante opleidingen van werknemers vastgelegd.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

¹⁰ Kamerstukken II 2018/19, 34675, nr. 19.

In de brief van 8 juni 2026 aan de Tweede Kamer¹¹ heb ik nadere informatie gegeven over de gevolgen van de overgang van de meldplichten van het Landelijk Asbestvolgsysteem (LAVS) naar het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Uit de in juli binnengekomen impactanalyse blijkt dat de benodigde technische aanpassingen tijdig kunnen worden gerealiseerd. Het grootste risico is dat er relatief weinig tijd lijkt te zijn voor toezichthouders om de werking van het DSO uitvoerig te testen en om daarmee ervaring op te doen. Gelet op de krappe implementatietermijn van de Asbestrichtlijn is dit onvermijdelijk. De toezichthouders worden wel betrokken bij de benodigde aanpassingen in het DSO. Verder houd ik de vinger aan de pols en zijn er ook na de inwerkingtreding van de regelgeving verbeteringen mogelijk. Het is bijvoorbeeld mogelijk om waar nodig meldingsformulieren snel te verbeteren.

De komende maanden wordt ingezet op gerichte communicatie naar de gebruikers van het systeem over de veranderingen. Een groot deel van de gebruikers werkt nu ook al met het DSO, voor onder andere het doen van de sloopmelding.

Voor toezichthouders brengt de overgang ook de nodige aandachtspunten met zich mee. Dit is uitvoerig toegelicht in de brief van 8 juni. De gewijzigde motie van Ark¹² verzoekt de periode waarin geen risicogericht toezicht is zo kort mogelijk te houden en in die periode het toezicht op asbestsaneringen zoveel mogelijk te borgen via andere vormen van toezicht. Er zal volgens de Arbeidsinspectie sprake zijn van een periode van ongeveer driekwart jaar dat geen risicogericht toezicht kan worden gehouden. Ook de omgevingsdiensten signaleren dit. De Arbeidsinspectie blijft uiteraard toezicht houden. Dat doet de Arbeidsinspectie op basis van de informatie die in het LAVS beschikbaar blijft over asbestsaneringen die tijdens de overgangsperiode van een half jaar nog volgens de oude regelgeving mogen worden afgerond, asbestmeldingen die via het DSO binnenkomen, meldingen van collega toezichthouders, eigen informatie en klachten/signalen dat een asbestsanering niet goed wordt uitgevoerd. Na naar verwachting ten minste driekwart jaar kan de Arbeidsinspectie het risicogerichte toezicht weer starten, maar is het onzeker op welk kwaliteitsniveau dit in het begin mogelijk is.

Overigens geldt in de eerste zes maanden het overgangsrecht, waardoor ook nog saneringen onder het oude recht plaatsvinden. Die worden nog ingevoerd in het LAVS dat daarvoor nog beschikbaar blijft.

SMART-ns

In mijn brief van 9 april 2026 gaf ik aan dat SMART-ns moet worden aangepast aan de nieuwe regelgeving. Deze aanpassingen zijn voltooid. De komende tijd gaat de aandacht uit naar het implementeren van SMART-ns in de praktijk. Dit is een grote verandering ten opzichte van de huidige praktijk. De asbestinventariseerder voert net als nu de feitelijke asbestgegevens in. Nieuw is dat de asbestverwijderaar met behulp van SMART-ns de hoogte van de blootstelling kan bepalen. SMART-ns stimuleert de verwijderaar de blootstelling zo laag mogelijk te houden en geeft inzicht in het effect van emissiebeperkende maatregelen. Op basis van de blootstelling bepaalt SMART-ns vervolgens of een containment vereist is, wat de minimale beheersmaatregelen zijn en wat voor eindbeoordeling nodig is.

Voor het gebruik van het instrument SMART-ns komen geen wettelijke opleidingseisen. Dat zou te weinig ruimte laten voor alternatieve manieren van leren. Een opleiding of e-learning kan een goede manier zijn om SMART-ns te leren gebruiken. Daarom hebben we overleg met opleiders om deze aan te bieden. TNO heeft opleidingsmaterialen ontwikkeld. Begin september wordt een aantal opleiders dusdanig opgeleid dat zij daarna zelf opleidingen over SMART-ns kunnen geven. In SMART-ns wordt de gebruiker door middel van een productrondleiding meegenomen door de applicatie.

Het gebruik van SMART-ns is verplicht vanaf inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving, tenzij de werkzaamheden nog volgens het oude recht worden afgerond, gebruik wordt gemaakt van een erkende werkmethode of luchtmetingen worden gedaan om de blootstelling vast te stellen. De applicatie wordt naar verwachting in oktober van dit jaar beschikbaar gesteld. Een deel van de branche heeft sinds begin september toegang tot de ontwikkelomgeving van SMART-ns. Op die

¹¹ Kamerstukken II 2025/26, 36843, nr. 16.

¹² Kamerstukken II 2025/26, 36834, nr. 17.

manier kan de branche meer inzicht krijgen in de gevolgen van gebruik van de applicatie in de werkpraktijk. Dit wordt benut tijdens de verdere uitwerking van de implementatie in de praktijk.

Ik ben en blijf met de sector in gesprek over de verandering die SMART-ns betekent. Bedrijven moeten de tijd krijgen om op een goede manier met de applicatie te gaan werken.

De Minister van Werk en Participatie,

A.A. Aartsen